

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/D2026-86-181>

УДК 657

СИСТЕМА ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

ACCOUNTING AND CONTROL SYSTEM OF SETTLEMENT OPERATIONS IN TRANSPORT AND FREIGHT FORWARDING ACTIVITIES: ORGANIZATIONAL ASPECT

Воронко Роман Михайлович

доктор економічних наук, професор,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3796-2556>

Марценюк Роман Анатолійович

кандидат економічних наук, доцент,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0968-7334>

Бойко Руслан Володимирович

доктор економічних наук, професор,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4044-0217>

Voronko Roman, Martsenyuk Roman, Boiko Ruslan
Lviv University of Trade and Economics

У дослідженні розглянуто теоретико-методичні та організаційні аспекти обліку і контролю розрахункових операцій при наданні транспортно-експедиторських послуг, визначено їх специфіку з урахуванням специфіки бізнес-процесу та особливостей його договірних відносин. Обґрунтовано необхідність виділення розрахункових операцій як окремого об'єкта внутрішнього контролю, що охоплює контроль взаєморозрахунків з клієнтами та перевізниками, руху грошових коштів, а також правильності відображення доходів та витрат. Методологічною основою дослідження є системний підхід, що дозволив визначити місце обліку та контролю розрахункових операцій у загальній системі управління. У дослідженні застосовано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема історичний і логічний аналіз – для узагальнення теоретичних засад обліку та контролю; методи індукції та дедукції – для виявлення тенденцій розвитку контрольних процедур у сфері транспортно-експедиторських послуг; методи теоретичного узагальнення та спостереження – для дослідження нормативно-правового забезпечення та практики організації розрахункових операцій в Україні.

Ключові слова: облік, внутрішній контроль, розрахункові операції, транспортно-експедиторські послуги, грошові потоки, транзитні кошти, дебіторська та кредиторська заборгованість.

The current conditions of the national economy necessitate the development of an effective system of accounting and internal control over settlement operations related to the provision of freight forwarding services, integrated into the overall management information system of an economic entity. The purpose of this study is to generalize the existing system of accounting and internal control over settlement operations in the field of freight forwarding services and to develop scientifically grounded proposals for its improvement, which will expand its applicability in managerial decision-making processes. The study examines the theoretical, methodological, and organizational aspects of accounting and internal control of settlement operations in the provision of freight forwarding services, and identifies their specific features taking into account the characteristics of business processes and contractual relationships. The necessity of distinguishing settlement operations as a separate object of internal control is substantiated, encompassing control over settlements with clients and carriers, cash flows, as well as the correctness of revenue

and expense recognition. The methodological basis of the study is a systematic approach, which made it possible to determine the place of accounting and internal control of settlement operations within the overall enterprise management system. The study employs both general scientific and specific methods, including: historical and logical analysis to generalize the theoretical foundations of accounting and control; methods of induction and deduction to identify trends in the development of control procedures in the field of freight forwarding services; and methods of theoretical generalization and observation to examine the regulatory framework and the practice of organizing settlement operations in Ukraine. The results of the study demonstrate that the improvement of accounting for settlement operations should be carried out with due consideration of enhanced analytical detail by counterparties, contractual relationships, and types of services, as well as a clear separation of the freight forwarder's own and transit funds.

Keywords: accounting, internal control, settlement operations, transport and freight forwarding services, cash flows, transit funds, accounts receivable and payable.

Постановка проблеми. В умовах розвитку транспортно-експедиторської діяльності особливої актуальності набувають питання належної побудови систем обліку та внутрішнього контролю розрахункових операцій, що обумовлено високим рівнем ризикованості грошових потоків, що формує складну систему взаєморозрахунків і зумовлює необхідність забезпечення їх прозорості, достовірності та своєчасності відображення в обліку.

Особливістю транспортно-експедиторської діяльності є поєднання елементів надання послуг, посередництва та логістичного супроводу, що ускладнює процес ідентифікації доходів, витрат та грошових потоків. Додатковим ускладнюючим чинником є необхідність чіткого розмежування транзитних і власних коштів експедитора, що має принципове значення для організації обліку та оподаткування з податку на додану вартість. Проведений аналіз практики діяльності підприємств транспортно-експедиторської сфери свідчить про наявність низки проблемних аспектів, серед яких: відсутність системного підходу до організації обліку та внутрішнього контролю розрахункових операцій; недостатня регламентація контрольних процедур; концентрація функцій контролю в бухгалтерській службі без належного розподілу відповідальності між центрами відповідальності; обмежене використання сучасних інформаційно-аналітичних систем для моніторингу грошових потоків. У результаті цього знижується ефективність контролю, зростає ймовірність помилок і зловживань, а також ускладнюється процес прийняття управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теорії, організації і методики розрахункових операцій у сфері надання послуг досліджували значна кількість вітчизняних вчених. При цьому заслуговують на увагу дослідження П. О. Куцика, який розглядає управління розрахункових операцій за цен-

трами відповідальності [11]. Л. А. Рибіної, яка визначає її як тип боргових інструментів, що характеризуються строками й місцем проведення розрахунків, а також рівнем забезпечення платежів [11], а також М. Ю. Чік, яка пропонує до розрахункових операцій застосувати такі контрольні процедури: контроль за рухом грошових коштів та дотримання обумовлених термінів розрахунків клієнтів із експедитором та експедитора з перевізниками [8]. Проте, слід відзначити, що теоретико-методологічні та практичні аспекти обліку і внутрішнього контролю розрахункових операцій потребують більш детальної методичної регламентації та адаптації з врахуванням особливостей та специфіки здійснення експедиторської діяльності.

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення наявної системи обліку та внутрішнього контролю розрахункових операцій при наданні транспортно-експедиторських послуг та формування науково обґрунтованих пропозицій щодо її організації, що розширить можливості її використання для прийняття відповідних управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розрахункові операції є важливим елементом у діяльності транспортно-експедиторських компаній, які забезпечують обмін грошовими потоками між учасниками процесу перевезення вантажів, і сприяють досягненню фінансової стабільності підприємства. Ефективне управління розрахунковими операціями дозволяє знизити фінансові ризики, оптимізувати обігові кошти та забезпечити своєчасне виконання зобов'язань перед партнерами, що є особливо важливим в умовах зростаючої конкуренції та нестабільності ринків.

Проведений аналіз засвідчує, що розрахункові операції у транспортно-експедиторській діяльності характеризуються наявністю складної системи взаєморозрахунків між клієнтом, експедитором та перевізником, що

формує багаторівневу структуру фінансових потоків. Це зумовлює необхідність виділення розрахункових операцій як самостійного об'єкта системи обліку та внутрішнього контролю, що охоплює не лише перевірку своєчасності та повноти розрахунків, але й оцінку їх економічної доцільності, правомірності та відповідності умовам договорів.

П. О. Куцик відзначає, що важливою передумовою ефективного здійснення управління за розрахунковими операціями є впровадження на підприємстві системи обліку на основі виділення центрів відповідальності, що дозволяє делегувати повноваження та відповідальність за результати діяльності, а також оперативно управляти розрахунками підприємства [3].

Л. А. Рибіна аналізуючи поняття розрахунків, пропонує власне тлумачення цієї категорії, визначаючи її як «...тип боргових інструментів, що характеризуються різноманітністю документів та їх обігу, строками й місцем проведення розрахунків, а також рівнем забезпечення платежів» [11].

Встановлено, що на сьогодні відсутні єдині систематизовані ознаки класифікації заборгованості підприємства, яка виникає між діловими партнерами під час реалізації розрахункових відносин.

Оскільки, облік за розрахунками поєднує в собі досить широкий спектр контрагентів з якими під час своєї діяльності будь-яке підприємство має певні взаємовідносини, то потребують також розв'язання проблеми класифікації цих розрахунків з метою побудови раціональної системи їх обліку як інструменту управління.

На нашу думку, розрахункова операція – приймання від покупця готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (ненадану послугу), а у разі застосування банківської платіжної картки – оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця.

Оскільки облік розрахунків охоплює широке коло контрагентів, з якими підприємство вступає у різні взаємовідносини в процесі своєї діяльності, необхідно вирішити проблему класифікації цих розрахунків для створення

ефективної системи їх обліку як інструменту управління.

Основними учасниками розрахункових операцій є клієнти (вантажовідправники), експедитори та постачальники логістичних послуг (транспортні компанії, склади, митні органи). Це формує мережу, у якій взаємні фінансові відносини повинні бути належним чином організовані та враховані.

Основною формою розрахунків у транспортно-експедиційній діяльності є безготівкові розрахунки через банківські установи. Найпоширенішими є такі форми як акредитиви та банківські перекази в національній та іноземній валюті.

Розрахункові операції безпосередньо впливають на обігові кошти, які є основою фінансової стійкості компанії. Операційна діяльність транспортно-експедиційних компаній пов'язана з постійними витратами, що зобов'язує суб'єктів підприємництва підтримувати певний рівень обігових коштів для своєчасного виконання платежів. Неналежне управління розрахунковими операціями може призвести до дефіциту обігових коштів, затримок у виконанні зобов'язань перед партнерами, штрафів і втрати репутації. Ефективне управління дебіторською і кредиторською заборгованістю дозволяє транспортно-експедиційним компаніям підтримувати ліквідність та уникати фінансових ризиків.

Розрахункові операції в системі управління транспортно-експедиційних компаній відображаються на бухгалтерських рахунках, які забезпечують облік розрахунків з постачальниками, замовниками, банківськими установами, податковими органами та іншими контрагентами.

Для цього використовуються субрахунки 371 "Розрахунки за виданими авансами клієнтів за транспортно-експедиторські послуги" і 681 "Розрахунки за одержаними авансами на транспортно-експедиторське обслуговування" (у разі авансових проплат).

Для впорядкування обліку розрахункових операцій у транспортно-експедиторській діяльності пропонується використовувати субрахунок 687 "Розрахунки з перевізниками за транспортно-експедиторськими договорами".

Для належного обліку руху коштів та зобов'язань за наявними замовленнями з клієнтами та розрахунками з перевізниками пропонуємо у робочому плані рахунків досліджуваних підприємств застосовувати субрахунки 379 "Розрахунки з іншими дебіторами за транспортно-експедиторськими договорами".

Впровадження цих рахунків дасть змогу: відокремити розрахунки з надання транспортно-експедиційних послуг від інших зобов'язань підприємства, що сприятиме більшій прозорості обліку; контролювати дебіторську/кредиторську заборгованість, забезпечуючи точний облік сум та строків оплати; полегшити управління грошовими потоками, забезпечуючи своєчасне виконання розрахунків з контрагентами та уникнення прострочень [7].

Для забезпечення аналітичного обліку транзитних коштів, пов'язаних із виконанням договору транспортного експедирування, до зазначених субрахунків доцільно відкрити аналітичні рахунки за кожним клієнтом (замовником), перевізником і іншими учасниками процесу. Використання зазначених рахунків дозволяє транспортно-експедиційній компанії ефективно контролювати рух коштів та забезпечувати прозорість розрахункових операцій із зовнішніми та внутрішніми контрагентами, що сприяє підвищенню загальної фінансової стабільності підприємства.

Однією з ключових проблем є відсутність системного підходу до контролю розрахунків, що проявляється у фрагментарності контрольних процедур, зосередженні функцій контролю виключно у бухгалтерській службі та недостатньому рівні делегування відповідальності між центрами відповідальності. Як наслідок, виникають ризики несвоєчасного погашення дебіторської заборгованості, нецільового використання коштів, помилок у визначенні доходів та витрат, а також податкових ризиків, пов'язаних із неправильним відображенням операцій з ПДВ.

Особливу складність становить контроль розрахунків у випадку застосування агентських (посередницьких) розрахунків, коли експедитор виступає як комісіонер або агент. У таких умовах виникає необхідність чіткого розмежування власних та транзитних коштів, що є критично важливим як для бухгалтерського обліку, так і для податкового адміністрування. Недостатній контроль за такими операціями призводить до викривлення фінансових результатів та формування недостовірної звітності.

З урахуванням виявлених проблем доцільно виділити основні ризики розрахункових операцій у транспортно-експедиційній діяльності: ризик невідповідності умов розрахунків договірним зобов'язанням; ризик порушення строків оплати; ризик неправильного визначення бази оподаткування ПДВ; ризик змішування транзитних і власних гро-

шових потоків; валютні ризики при здійсненні міжнародних перевезень; ризик відсутності належного документального підтвердження операцій.

М. Ю. Чік у контексті внутрішнього контролю діяльності підприємств транспортно-експедиторської діяльності об'єктами контролю виділяє розрахункові операції, відповідно до яких пропонує застосовувати такі контрольні процедури: контроль за рухом грошових коштів та дотримання обумовлених термінів розрахунків клієнтів із експедитором та експедитора з перевізниками [8].

З метою мінімізації зазначених ризиків пропонується впровадження системи внутрішнього контролю розрахункових операцій, що базується на поєднанні попереднього, поточного та наступного контролю.

Попередній контроль передбачає перевірку умов договорів з клієнтами та перевізниками, зокрема порядку розрахунків, валюти платежу, строків оплати та відповідальності сторін. На цьому етапі важливим є встановлення чітких регламентів погодження договорів та їх відповідності обліковій політиці підприємства.

Поточний контроль орієнтований на оперативний моніторинг розрахункових операцій у процесі їх здійснення. Він включає контроль за своєчасністю виставлення рахунків, відповідністю розрахунків наданим послугам, узгодженням платежів із первинними документами, а також контроль за рухом грошових коштів у розрізі контрагентів та договорів. Особливого значення набуває автоматизація даних процесів із використанням інформаційних систем обліку.

Наступний контроль передбачає аналіз здійснених розрахункових операцій, оцінку їх ефективності та виявлення відхилень від запланованих показників. На цьому етапі здійснюється контроль дебіторської та кредиторської заборгованості, аналіз прострочених платежів, а також оцінка впливу розрахункових операцій на фінансові результати діяльності підприємства.

Окремої уваги потребує інформаційне забезпечення внутрішнього контролю розрахункових операцій, яке повинно включати інтегровану систему даних, що об'єднує первинні документи, облікові реєстри, управлінську звітність та аналітичні показники. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє забезпечити прозорість грошових потоків та оперативність прийняття управлінських рішень.

Узагальнюючи, слід зазначити, що ефективна система внутрішнього контролю розрахункових операцій у сфері транспортно-експедиторських послуг має базуватися на системному підході, чіткому розмежуванні функцій контролю, впровадженні багаторівневої структури відповідальності та використанні сучасного інформаційного забезпечення. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню достовірності облікової інформації, мінімізації фінансових ризиків та забезпеченню ефективного управління діяльністю підприємств.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що ефективність діяльності підприємств з надання транспортно-експедиторських послуг значною мірою залежить від належної організації обліку та внутрішнього контролю розрахункових операцій. Обґрунтовано, що удосконалення обліку розрахункових операцій має враховувати деталізацію аналітичного обліку в розрізі контрагентів,

договорів та видів послуг, а також розмежування власних і транзитних коштів експедитора. Це забезпечить достовірне формування доходів, витрат і фінансових результатів, а також правильність визначення податкових зобов'язань. Водночас ефективний внутрішній контроль розрахункових операцій повинен базуватися на впровадженні внутрішніх стандартів, регламентації контрольних процедур та побудові багаторівневої системи контролю із чітким розподілом відповідальності між центрами відповідальності.

Таким чином, побудова системи обліку та внутрішнього контролю розрахункових операцій з надання транспортно-експедиторських послуг за вказаними пропозиціями дасть можливість побудувати належну систему інформаційного забезпечення для прийняття ефективних управлінських рішень за взаєморозрахунками з клієнтами й перевізниками, грошовими потоками, а також доходами та витратами підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гевчук А.В. Внутрішній контроль обліку розрахункових операцій на підприємств. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. № 2(54).
2. Клименко А.М. Інновацізація транспортно-логістичного сектору у повоєнній відбудові економіки України. *Інноваційні проекти для економічного відродження та конкурентного розвитку України*. 2024. С. 237-240.
3. Куцик П. О. Внутрішній контроль розрахункових операцій в системі управління будівельним підприємством. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2013. Вип. 42. С. 116-122.
4. Куцик П.О., Марценюк Р.А. Облік і оподаткування транспортно-експедиторської діяльності: теоретико-методичні аспекти. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. *Міжнародний науковий журнал*. 2020. Вип. 2.
5. Кійко А.І. Особливості транспортно-експедиторської діяльності підприємств та їх вплив на побудову обліку. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2024. № 80.
6. Лавренюк С. Г. Контроль та облік доходів у транспортно-експедиторських компаніях. *ДНУ*. 2021.
7. Марценюк Р.А., Бобеляк І.В., Гринюк А.В. Обліково-інформаційне забезпечення діяльності підприємств з надання транспортно-експедиторських послуг. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2025. Вип. 84. С. 269-277.
8. Марценюк Р.А., Чік М.Ю. Внутрішній контроль транспортно-експедиторської діяльності: організаційний та проблемний аспект. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2022. Вип. 69. С. 59-65.
9. Медвідь Л. Г. Класифікація логістичних витрат торговельних підприємств у підсистемі управлінського обліку. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2022. Вип. 70. С. 128.
10. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 01.07.2004 р. № 1955 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1955-15> (дата звернення: 18.12.2025)
11. Рибіна Л. А. Роль безготівкових розрахунків в поліпшенні фінансового становища підприємств. *Вісник Сумського сільськогосподарського інституту. Науково-методичний журнал*. 2012. Вип. 1. С. 155-157.
12. Сковородка В. Сучасний стан ринку транспортно-логістичних послуг України, проблеми та перспективи його розвитку. *Галицький економічний вісник*. 2020 С. 294-296.
13. Талах Т. Особливості внутрішнього контролю розрахунків підприємства в умовах воєнного стану. URL: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-03-51-57>. (дата звернення: 29.08.2025)
14. Транспортно-експедиційні послуги в обліку. URL: <https://dtk.com.ua/show/1bid05107.html> (дата звернення: 12.02.2026)
15. Храпкіна В. В., Дерев'яно І. С. Управлінський контроль в системі менеджменту підприємства. *Економіка та підприємництво*. 2021. Вип. 3 С. 120.

16. Чік М. Ю. Методика внутрішнього контролю на підприємствах. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті Євроінтеграції-2021*: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса). Одеса: ОНЕУ, 2021. С. 138-139.

17. Чубай В. М., Грицеляк О. І. Оцінювання системи внутрішнього контролю підприємства в процесі аудиту фінансової звітності: механізм, критерії, проблеми та способи їх усунення. *Молодий вчений: збірник наукових праць*. 2021. Вип. 9 (97). С. 66-72.

REFERENCES:

1. Hevchuk A. V. (2019) Vnutrishnii kontrol obliku rozrakhunkovykh operatsii na pidpriemstvi [Internal control of accounting settlement operations at the enterprise]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, no. 2(54).

2. Klymenko A. M. (2024) Innovatyzatsiia transportno-lohistychnoho sektoru u povoiennii vidbudovi ekonomiky Ukrainy [Innovatization of the transport and logistics sector in the post-war reconstruction of Ukraine's economy]. *Innovatsiini proiekty dlia ekonomichnoho vidrodzhennia ta konkurentnoho rozvytku Ukrainy*, pp. 237–240.

3. Kutsyk P. O. (2013) Vnutrishnii kontrol rozrakhunkovykh operatsii v systemi upravlinnia budivelnym pidpriemstvom [Internal control of settlement operations in the management system of a construction enterprise]. *Visnyk Lvivskoi komertsii akademii. Serii ekonomichna*, vyp. 42, pp. 116–122.

4. Kutsyk P. O., Martseniuk R. A. (2020) Oblik i opodatkovannia transportno-ekspedytorskoi diialnosti: teoretyko-metodychni aspekty [Accounting and taxation of freight forwarding activities: theoretical and methodological aspects]. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal*, vyp. 2.

5. Kiiko A. I. (2024) Osoblyvosti transportno-ekspedytorskoi diialnosti pidpriemstv ta yikh vplyv na pobudovu obliku [Features of freight forwarding activities of enterprises and their impact on the organization of accounting]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 80.

6. Lavreniuk S. H. (2021) Kontrol ta oblik dokhodiv u transportno-ekspedytorskykh kompaniakh [Control and accounting of revenues in freight forwarding companies]. *DNU*, 2021.

7. Martseniuk R. A., Bobeliak I. V., Hryniuk A. V. (2025) Oblikovo-informatsiine zabezpechennia diialnosti pidpriemstv z nadannia transportno-ekspedytorskykh posluh [Accounting and information support for the activities of enterprises providing freight forwarding services]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu*, vyp. 84, pp. 269–277.

8. Martseniuk R. A., Chik M. Yu. (2022) Vnutrishnii kontrol transportno-ekspedytorskoi diialnosti: orhanizatsiinyi ta problemnyi aspekt [Internal control of freight forwarding activities: organizational and problematic aspects]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu*, vyp. 69, pp. 59–65.

9. Medvid L. H. (2022) Klasyfikatsiia lohistychnykh vytrat torhovelnykh pidpriemstv u pidsystemi upravlinskoho obliku [Classification of logistics costs of trade enterprises in the management accounting subsystem]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu*, vyp. 70, p. 128.

10. Pro transportno-ekspedytorsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 01.07.2004 № 1955-IV [On Freight Forwarding Activities: Law of Ukraine of July 1, 2004 No. 1955-IV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1955-15> (accessed December 18, 2025)

11. Rybina L. A. (2012) Rol bezghotivkovykh rozrakhunkiv v polipshenni finansovoho stanovyscha pidpriemstv [The role of cashless settlements in improving the financial condition of enterprises]. *Visnyk Sumskoho silskohospodarskoho instytutu. Naukovo-metodychnyi zhurnal*, vyp. 1, pp. 155–157.

12. Skovorodka V. (2020) Suchasnyi stan rynku transportno-lohistychnykh posluh Ukrainy, problemy ta perspektyvy yoho rozvytku [Current state of the transport and logistics services market in Ukraine, problems and prospects of its development]. *Galician Economic Herald*, pp. 294–296. (in Ukrainian)

13. Talah T. (2024) Osoblyvosti vnutrishnoho kontroliu rozrakhunkiv pidpriemstva v umovakh voiennoho stanu [Features of internal control of enterprise settlements under martial law]. Available at: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-03-51-57> (accessed August 29, 2025).

14. Transportno-eksedytsiini posluhy v obliku [Freight forwarding services in accounting]. Available at: <https://dtk.com.ua/show/1bid05107.html> (accessed February 12, 2026).

15. Khrapkina V. V., Derevianko I. S. (2021) Upravlinskyi kontrol v systemi menedzhmentu pidpriemstva [Management control in the enterprise management system]. *Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vyp. 3, p. 120.

16. Chik M. Yu. (2021) Metodyka vnutrishnoho kontroliu na pidpriemstvakh [Methodology of internal control at enterprises]. *Perspektyvy rozvytku obliku, analizu ta audytu v konteksti yevrointehratsii-2021: IX Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia* (Odesa, Ukraine). Odessa: ONEU, pp. 138–139.

17. Chubai V. M., Hrytseliak O. I. (2021) Otsiniuvannia systemy vnutrishnoho kontroliu pidpriemstva v protsesi audytu finansovoi zvitnosti: mekhanizm, kryterii, problemy ta sposoby yikh usunennia [Evaluation of the enterprise internal control system in the process of financial reporting audit: mechanism, criteria, problems and ways to eliminate them]. *Molodyi vchenyi: zbirnyk naukovykh prats*, vyp. 9(97), pp. 66–72.

Дата надходження статті: 17.04.2026

Дата прийняття статті: 11.05.2026

Дата публікації статті: 26.05.2026